

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Сумська філія
Кафедра соціально-економічних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «**Мікроекономіка**» вибірових компонент освітньої
програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

081 Право (право)

Суми 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол № 7 від 30.08.2023р.

СХВАЛЕНО

Вченою радою Сумської філії
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол № 8 від 29.08.2023р.

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та
соціально-економічних дисциплін
Протокол № 7 від 29.08.2023р.

Розглянуто на засіданні кафедри соціально-економічних дисциплін Протокол
№ 2 від 29.08.2023

Розробник:

Доцент кафедри соціально-економічних дисциплін Сумської філії ХНУВС,
кандидат наук з державного управління, доцент **Дементов В.О.**

Рецензенти:

1. Викладач вищої категорії Сумського фахового коледжу економіки і торгівлі,
кандидат економічних наук, доцент **Онiщенко М.Л.**
2. Доцент кафедри соціально-економічних дисциплін Сумської філії ХНУВС,
кандидат економічних наук, доцент **Виганяйло С.М.**

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем - 10	08 Право 081 Право Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Навчальний курс - 2 Семестр -4 Види контролю: залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
<i>денна форма навчання</i> Лекції – 20; Практичні заняття – 20; Самостійна робота – 50 Індивідуальні завдання: Курсова робота – не передбачено навчальним планом		<i>заочна форма навчання</i> Лекції – 6; Практичні заняття – 8; Самостійна робота – 76; Індивідуальні завдання: Курсова робота – не передбачено навчальним планом

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Мікроекономіка» є формування знань про закономірності поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах, оволодіння універсальним інструментарієм прийняття обґрунтованих рішень щодо здійснення вибору за наявності обмежених засобів і альтернативних можливостей, знання принципів раціональної поведінки економічних мікросистем у ринкових умовах, знання термінології і основних прийомів мікроекономічного аналізу, методики виконання техніко-економічних розрахунків, зв'язаних з аналізом і обґрунтуванням раціональної поведінки мікросистем у ринкових умовах.

Завдання дисципліни «Мікроекономіка» полягають у визначенні місця мікроекономічної науки в суспільстві, розкритті її головних задач і понятійного апарату, висвітленні основних методів і моделей мікроекономічного аналізу, розгляді проблеми порушення умов існування загальної рівноваги, так званої неспроможності ринку, з огляду на ефективність та справедливий розподіл благ і доходів, що потребує певної конкурентної і соціальної політики з боку державної влади, ознайомленні з основними механізмами державного втручання в роботу ринків.

Міждисциплінарні зв'язки: в освітньо-професійних програмах підготовки бакалавра «Мікроекономіка» вивчається після опанування дисциплін «Основи економічної теорії» та «Національна економіка». Вивчення дисципліни «Мікроекономіка» дає базові економічні знання як для подальшого вивчення дисципліни «Міжнародна економіка», так і правових дисциплін, пов'язаних з економічною діяльністю.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- мікроекономічну теорію, проблеми, які вона досліджує;
- основи попиту і пропозиції, теорію вибору споживача та теорію фірми;
- основні типи ринкових структур та особливості поведінки економічних агентів в умовах порушення досконалої конкуренції;
- особливості формування ринкових факторів виробництва;
- теорію загальної рівноваги і ефективності, причини неспроможності ринку;
- зовнішні ефекти та суспільні блага, а також необхідність державного втручання в роботу ринків.

вміти:

- визначати стан рівноваги споживача, а також розрахувати, за яких умов максимізується прибуток фірми;
- моделювати часткову рівновагу залежно від змін попиту і пропозиції;
- аналізувати наслідки порушення умов досконалої конкуренції;
- застосовувати інструментарій вимірювання монопольної влади;
- оцінювати необхідність та наслідки державного втручання в роботу ринків;
- виявляти і оцінювати чинники ринків праці, капіталу та природних ресурсів.

Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК2.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК3.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК7.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК9.	Здатність працювати в команді.
	ЗК15.	Прагнення до збереження навколишнього середовища
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (КФ)	СК9.	Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології, необхідні під час здійснення юридичної діяльності.
	СК10.	Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. Предмет і задачі мікроекономіки.

Предмет науки. Методи дослідження. Застосування мікроекономіки. Задачі науки. Позитивна і нормативна економіка. Обмеженість ресурсів і проблема вибору в економіці. Концепція "витрат втрачених можливостей". Економічні моделі та моделювання. Застосування графіків в економічному аналізі. Граничний аналіз та його практичне застосування. Нормативна та позитивна економіка.

ТЕМА № 2. Попит, пропозиція, їх взаємодія.

Попит і закон попиту. Нецінові фактори попиту. Пропозиція і закон пропозиції. Нецінові фактори пропозиції. Ринкова рівновага. Зміна стану рівноваги. Наслідки державного втручання в роботу ринків.

ТЕМА №3. Еластичність попиту та пропозиції.

Поняття еластичності. Цінова еластичність попиту. Еластичність попиту за доходом. Перехресна еластичність попиту. Еластичність пропозиції. Практичне застосування концепції еластичності попиту.

ТЕМА №4. Теорія вибору споживача.

Вподобання споживача та поняття корисності. Спадаюча гранична корисність. Криві байдужості та їх основні властивості. Побудова кривих індивідуальності. Можливості споживача і бюджетне обмеження. Побудова кривих бюджетного обмеження та їх основні властивості. Оптимальний вибір та рівновага споживача. Практичне застосування теорії споживчого вибору.

ТЕМА №5. Мікроекономічна модель підприємства.

Підприємство як суб'єкт ринку. Періоди у діяльності підприємства. Поняття виробничої функції. Спадаюча віддача змінного фактору. Пропорційна варіація факторів виробництва. Ефект масштабу. Ізокоста. Оптимум виробника. Економічні, бухгалтерські та альтернативні витрати. Витрати виробництва у короткостроковому періоді. Витрати виробництва у довгостроковому періоді. Поняття загальної, середньої та граничної виручки. Прибуток.

ТЕМА №6. Ринок досконалої конкуренції.

Ознаки і умови досконалої конкуренції. Попит на продукцію фірми за умов досконалої конкуренції. Максимізація прибутку. Поведінка досконалого конкурента у короткостроковому періоді. Ринок досконалої конкуренції у довгостроковому періоді. Ефективність ринку досконалої конкуренції. Регулювання конкурентних ринків.

ТЕМА №7. Теорія монополії.

Чиста монополія та монопольна влада. Попит на продукцію монополіста. Максимізація прибутку монопольної фірми. Монополістичне ціноутворення. Цінова дискримінація. Монополістична рівновага і конкурентна рівновага. Соціальна ціна монополії.

ТЕМА №8. Ринкові структури з недосконалою конкуренцією.

Монополістична конкуренція. Олігополія. Дуополія. Модель домінуючої фірми. Теорія ігор та стратегічна поведінка на олігополістичному ринку.

ТЕМА №9. Ринок праці. Ринок капіталу та ринок землі.

Особливості ринків факторів виробництва. Попит на працю. Рішення фірми про найм. Індивідуальна та ринкова пропозиція праці. Ринкова рівновага. Економічна рента. Ринки праці з недосконалою конкуренцією. Капітал. Вибір у часі. Пропозиція позичкових коштів. Теорія міжчасового вибору. Інвестиційний попит. Поняття дисконтованої величини. Ринок землі.

ТЕМА №10. Загальна рівновага та економічна ефективність.

Загальна ефективність та загальна рівновага. Ефективність та справедливість. Крива Лоренца.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №4							
Тема № 1. «Предмет і задачі мікроекономіки»	10	2		2		6	Залік
Тема № 2 «Попит, пропозиція, їх взаємодія»	10	2		2		6	
Тема №3. «Еластичність попиту та пропозиції»	8	2		2		4	
Тема № 4. «Теорія вибору споживача»	8	2		2		4	
Тема № 5. «Мікроекономічна модель підприємства»	8	2		2		4	
Тема № 6 . «Ринок досконалої конкуренції»	8	2		2		4	
Тема № 7. «Теорія монополії»	10	2		2		6	
Тема № 8. «Ринкові структури з недосконалою конкуренцією»	10	2		2		6	
Тема № 9. «Ринок праці. Ринок капіталу та ринок землі»	8	2		2		4	
Тема № 10. Загальна рівновага та економічна ефективність»	10	2		2		6	
Всього за семестр:	90	20		20		50	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни					Вид контролю	
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття		Самостійна робота
Семестр № 4							
Тема № 1. «Предмет і задачі мікроекономіки»	10	2		2		6	Залік
Тема № 2 «Попит, пропозиція, їх взаємодія»	8	0		0		8	
Тема №3. «Еластичність попиту та пропозиції»	8	0		0		8	
Тема № 4. «Теорія вибору споживача»	10	0		2		8	
Тема № 5. «Мікроекономічна модель підприємства»	8	0		0		8	
Тема № 6 . «Ринок досконалої конкуренції»	10	2		2		6	
Тема № 7. «Теорія монополії»	8	0		0		8	
Тема № 8. «Ринкові структури з недосконалою конкуренцією»	8	0		0		8	
Тема № 9. «Ринок праці. Ринок капіталу та ринок землі»	8	0		0		8	
Тема № 10. Загальна рівновага та економічна ефективність»	12	2		2		8	
Всього за семестр:	90	6		8		76	

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни	Література:
Тема № 1: Предмет і задачі мікроекономіки	
1. Економічні моделі. «Пастки» для економіста. 2. Ринок як організована стихія.	№3, с. 35-41; №4, с. 15—20; №6, с. 35-51; №14, с. 11-13; №15, с. 23-27; №20, с. 15-30; №22, с. 8-20
Тема №2: Попит, пропозиція, їх взаємодія	
1. Наслідки державного втручання в роботу ринку. Цінова стеля та цінова підлога. 2. Павутиноподібні моделі.	№4, с. 25-28; №8, с. 41-46; №12, с. 24-6-34; №13, с. 23-30; №22, с. 30-35
Тема №3: Еластичність попиту та пропозиції»	
1. Визначити, як використовується концепція еластичності на практиці. Наведіть конкретні приклади (письмово). 2. Виписати та охарактеризувати коефіцієнти еластичності пропозиції	№4, с. 150-160; №7, с. 3-18; №13, с. 23-30; №22-29; №30, с. 18-24
Тема №4: Теорія вибору споживача.	
1. Графічний та аналітичний розв'язок задачі оптимального вибору споживача	№4, с. 162-178; №11, с. 3-9; №12, с. 24-37-4; №22, с. 64-70; №30, с. 18-27
Тема №5: Мікроекономічна модель підприємства	
1. Витрати підприємства в короткостроковому періоді. 2. Витрати підприємства в довгостроковому періоді.	№9, с. 9-16; №13, с. 68-78; №21, с. 3-9; №22, с. 47-54; №23; №24
Тема №6: Ринок досконалої конкуренції	
1. Короткострокова рівновага фірми та галузі. 2. Довгострокова рівновага фірми та галузі.	№5, с. 11-121; №9, с. 9-16; №13, с. 68-78; №21, с. 3-9; №22
Тема № 7: Теорія монополії	
1. Необхідність антимонопольної політики. 2. Вимірювання монопольної влади. 3. Антимонопольне законодавство.	№4, с. 112-126; №: 6, с. 115-120; №13, с. 129-132; №. 14, с. 205-218;
Тема № 8. Ринкові структури з недосконалою конкуренцією	
1. Теорія ігор та стратегічна поведінка на олігополістичному ринку.	№4, с. 182-199; №5, с. 11-121; №9, с. 9-16; №13, с. 68-78; №21, с. 3-9; №22, с. 47-54; №23; №24; №25; №26, с. 345-353; №28, с. 21-27
Тема № 9. Ринок праці. Ринок капіталу та ринок землі.	
1. Економічна рента. 2. Ринки праці з недосконалою конкуренцією. 3. Особливості формування ринку землі в Україні	№4, с. 194-200; №5, с. 166-121; №12, с. 24-34; №13, с. 78-88; №22, с. 84-103; №23, №24, №25; №25; №26, с. 115-211. №4, с. 256-270; №6, с. 16-30; №22, с. 147-170
Тема № 10. Загальна рівновага та економічна ефективність	
1. Зовнішні ефекти, суспільні ефекти та асиметрична інформація. 2. Проблеми досягнення стану загальної рівноваги: неспроможність ринку	№4, с. 112-126; №: 6, с. 115-120; №13, с. 129-132; №. 14, с. 205-218; №13, с. 127-136; №22, с. 147-184; №29, с. 3-11; №30, с. 19-24; №31, с. 18-24; №31, с. 38-41

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми курсових робіт – не передбачено навчальним планом

5.1.2. Теми рефератів

1. Монополізація економіки України і можливості проведення антимонопольної політики.
2. Заробітна плата як основний фактор попиту і пропозиції на ринку праці.
3. Доходи населення, їх види і динаміка.
4. Заробітна плата та її особливості різних сферах економіки.
5. Монополії та їх роль у вітчизняній економіці.
6. Конкуренція і створення конкурентного механізму в економіці України.
7. Природні монополії в економіці України, їх регулювання.
8. Теорія корисності: екскурс в історію.
9. Є. Слуцький – український економіст – математик світової слави.
10. Методи отримання інформації стосовно споживчого попиту.
11. Виробнича функція В. Леонтьєва.
12. Проблема перекладання податків в економіці.
13. Розподіл податкового тягара як оцінка ефективності податкової системи
14. Теорія граничної корисності: виникнення, суть, розвиток.
15. Закон попиту і пропозиції ринкового механізму. Пошуки вільної ніші.
16. Фактори, які впливають на еластичність попиту та пропозиції.
17. Практичне значення еластичності попиту.
18. Еластичність попиту і конкуренція виробників.
19. Антитрестівське законодавство США: суть і наслідки.
20. Сегментація ринку: вивчення споживача.
21. Граничні витрати і їх роль в формуванні стратегії фірми.
22. Модель Стакелберга.
23. Цінова дискримінація та застосування її на практиці.
24. Картелі у світовій економіці.
25. Роль структур з недосконалою конкуренцією в розвитку НТП. Гіпотеза Шумпетера.
26. Моносонія на ринку праці в Україні.
27. Диференціація доходів населення в Україні.
28. Концепція економічного лібералізму А. Сміта.
29. Вчення австрійської економічної школи.
30. Маржиналізм як переосмислення цінностей класичної політекономії.
31. Теорія граничної корисності австрійської школи.
32. К. Менгер – засновник австрійської школи маржиналізму.
33. Маржинальні ідеї У. Джевонса і Л. Вальраса.
34. Інтерпретація ідей маржиналістів у творах М.І. Туган-Барановського.
35. Економічна концепція А. Маршалла.
36. Теорії монополістичної і недосконалої конкуренції.
37. Концепції економічної динаміки і підприємництва Й. Шумпетера.

- 38. Теорія прав власності і трансакційних витрат Р.Коуза.
- 39. “Невидима рука” – вихідна складова ринкового механізму господарювання.
- 40. Модель загальної рівноваги Вальраса.
- 41. Теорія економічного оптимуму В.Парето.
- 42. Теорія ринкового ціноутворення А.Маршалла.
- 43. Вчення Дж. Б. Кларка про граничну продуктивність факторів виробництва.

5.1.3. Теми наукових робіт

- 1. Профспілки на ринку праці України.
- 2. Практичне застосування моделі Бертрана (на прикладі операторів мобільного зв'язку: Київстар, МТС).
- 3. Ефект доходу та ефект заміщення за Євгеном Слуцьким.
- 4. Виробнича функція народного господарства СРСР в 1951 – 63 р.р.
- 5. Методи проникнення Японії на автомобільний ринок США.
- 6. Порівняльний аналіз витрат різних галузей промисловості.
- 7. Нафтовий картель ОПЕК: від початку до сьогодні.
- 8. Політика боротьби з бідністю в Україні: програми і критика.
- 9. Політика боротьби з бідністю (зарубіжний досвід).
- 10. Як в Україні вибудувати ефективну систему захисту довкілля.
- 11. Чому інвестору повинно бути вигідно вкладати кошти саме в мою область (місто, село)?
- 12. Ринок страхових послуг в Україні.
- 13. Ринок медичних послуг в Україні.
- 14. Мікроекономічний аналіз ринку зерна в Україні.

6. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Мікроекономіка» використовуються різні методи навчання – від пояснювально-ілюстративних до проблемних.

Наглядною є умовно-графічна інформація (схеми, таблиці, графіки тощо). До активних методик навчання входять ділові, управлінські та навчальні ігри, тренінги. У процесі проведення ігор реалізуються такі психолого-дидактичні закономірності:

- принцип негайного застосування знань;
- зведення абстрактних знань і понять на рівень чуттєвого перетворення матеріалу;
- наближення до практичного розуміння економічних категорій та закономірностей.

Серед найважливіших засобів навчання у поєднанні з активною діяльністю студентів, особливо активно використовуються засоби інтерактивного навчання (презентації, фільми, анімація тощо). Індивідуальні завдання мають переважно дослідницький характер.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

7.1. Контрольні питання, що виносяться на підсумковий контроль (залік).

1. Мікроекономіка як складова частина економічної теорії.
2. Закон обмеженості ресурсів, наслідки його дії. Альтернативна вартість.
3. Методологія мікроекономічного аналізу. Мікроекономічні моделі. Нормативний і позитивний аналіз.
4. Поняття корисності. Кардиналістський та ординалістський підхід. Криві байдужості.
5. Бюджетне обмеження і можливості споживача. Оптимум споживача.
6. Реакція споживача на зміну доходу. Крива Енгеля.
7. Реакція споживача на зміну ціни товару. Індивідуальний попит споживача.
8. Зміна обсягів споживання внаслідок зміни ціни товару: ефект доходу і ефект заміщення.
9. Індивідуальний та ринковий попит.
10. Попит і закон попиту. Цінові і нецінові фактори зміни попиту..
11. Пропозиція і закон пропозиції. Цінові і нецінові фактори зміни пропозиції.
12. Ринкова рівновага та механізм її досягнення. Павутино подібні моделі.
13. Втручання держави в діяльність ринків: причини, методи і наслідки.
14. Наслідки встановлення на ринках верхньої та нижньої межі цін.
15. Еластичність попиту: поняття, види та способи вимірювання.
16. Еластичність пропозиції. Еластичність пропозиції фірми в коротко-, довгостроковому та миттєвому періодах.
17. Практичне застосування еластичності попиту для діяльності фірми.

18. Фірма та її цілі. Фактор часу і періоди у функціонуванні фірми. Виробничі функції.
19. Заміщення факторів виробництва, $MRTS_{LK}$.
20. Ефекти масштабу виробництва.
21. Мінімізація витрат за умови фіксованого випуску продукції.
22. Витрати виробництва в короткостроковому і довгостроковому періодах. Функції витрат.
23. Характеристика досконало конкурентного ринку. Попит на продукцію конкурентної фірми.
24. Максимізація прибутку конкурентної фірми.
25. Короткострокова та довгострокова рівновага на конкурентному ринку.
26. Умова виходу фірми з галузі в короткостроковому і довгостроковому періодах. Умова незбитковості.
27. Чиста монополія. Попит на продукцію монополіста, загальна та гранична виручка.
28. Вхідні бар'єри як джерело монопольної влади.
29. Монополістичне ціноутворення. Цінова дискримінація.
30. Монопольна влада та способи її вимірювання.
31. Антимоніпольна політика.
32. Економічні наслідки монополізації галузі. Порівняльна оцінка конкурентного та монопольного ринку.
33. Необхідність державного регулювання монополій. Позитивні та негативні наслідки монополізації ринків.
34. Олігополія. Стратегічна взаємодія фірм на ринку.
35. Моделі рівноваги олігополістичного ринку.
36. Взаємодія олігополій, схильність до змови. Картель.
37. Модель ламаної кривої попиту. Модель домінуючої фірми.
38. Ринок монополістичної конкуренції
39. Праця як фактор виробництва. Попит на працю на конкурентному ринку. Рішення про найм.
40. Індивідуальна і ринкова пропозиція праці. Рівновага на ринку праці.
41. Ринки праці з недосконалою конкуренцією. Контроль профспілок над рівнем зарплати.
42. Капітал як фактор виробництва. Вибір у часі. Пропозиція позичкових коштів.
43. Попит на капітал. Оцінка доцільності інвестицій. Рівновага на ринку капіталу.
44. Поняття дисконтованої величини. Показники теперішньої та майбутньої вартості у прийнятті інвестиційних рішень.
45. Економічна рента. Земельна рента як різновид економічної ренти.
46. Ринок землі: попит та пропозиція, їх особливості.
47. Поняття загальної та часткової ефективності. Критерій ефективності Парето.
48. Ефективність в економіці обміну. Скринька Еджворта.
49. Ефективність у виробництві. Крива контрактів.

50. Проблеми досягнення стану загальної рівноваги: неспроможність ринку.
51. Зовнішні ефекти: сутність, види, наслідки.
52. Шляхи подолання наслідків дії зовнішніх ефектів.
53. Теорія суспільного вибору
54. Ефективність і справедливість: мікроекономічний аналіз. Крива Лоренца.
55. Моделі дуополій.
56. Цінова війна. Теорія ігор.
57. Поняття та види продуктивності факторів виробництва. Закон спадної віддачі факторів виробництва.
58. Класифікація витрат фірми.
59. Структура ринку. Типи ринкових структур, їх ознаки.
60. Дія конкурентного механізму. Парадокс прибутку.
61. Поняття оптимального вибору. Рівновага споживача.
62. Альтернативна вартість та граничний аналіз в економіці.
63. Проблема координації та ринок.
64. Аксиоми та принципи раціональної поведінки споживача.
65. Обмеження можливостей споживача.
66. Крива індивідуального попиту.
67. Вплив доходу та цін на попит.
68. Лінія “дохід-споживання”, “ціна-споживання”.
69. Благословення як економічна категорія.
70. Класифікація благ, їх основні риси.
71. Процес виробництва. Ресурси і випуск.
72. Виробнича функція. Функція з повним заміщенням факторів виробництва та функція Леонтьєва.
73. Структура ринку і умови повної конкуренції.
74. Попит, виручка і прибуток конкурентної фірми.
75. Довгострокові рівновага і пропозиція галузі.
76. Порівняльний аналіз досконалої конкуренції та монополістичної конкуренції.
77. Максимізація прибутку монополіста.
78. Коротко- і довгострокова рівновага на монополістичному ринку.
79. Інвестиційний попит, норма віддачі інвестицій.
80. Індивідуальна пропозиція праці: модель „дохід-відпочинок”.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання є: залік, поточний тестовий контроль; презентації результатів виконаних завдань і досліджень та інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національної системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів в курсі вивчення дисципліни в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за семестр} \end{array} \right) / 2 \cdot 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується

поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} + \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівника.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (робота на семінарських та інших аудиторних заняттях, самостійна робота, виконання індивідуальних творчих завдань) та підсумкового контролю.

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок протягом семестру	Підготувати наукову роботу, підготувати презентацію за темою самостійної роботи.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

При формуванні системи критеріїв оцінювання якості навчання враховуються:

- 1) рівень знань;
- 2) навички самостійної роботи;
- 3) уміння застосовувати знання на практиці.

Визначаючи рівень знань, беруться до уваги:

- глибина і міцність знань;
- рівень мислення;
- вміння синтезувати знання по окремих темах;
- вміння складати розгорнутий план відповіді;

- точність формулювання;
- правильність користування понятійним апаратом;
- культура відповіді (грамотність, логічність і послідовність викладу);
- виконання навичок і прийоми виконання семінарських завдань.

Навички самостійної роботи передбачають:

- навички пошуку необхідної літератури;
- орієнтацію в потоці інформації по обраній спеціальності;
- навички ведення записів (складання простого і розгорнутого плану, конспекту, виступу, а також навички науково-пошукової роботи.

Уміння застосувати знання на практиці.

- реалізація на семінарських заняттях.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за національною шкалою, в балах і за шкалою ECTS

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно (“зараховано”)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82 – 89	Добре (“зараховано”)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
75 – 81		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
68 – 74	Задовільно (“зараховано”)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не мають істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60 – 67		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
35–59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1–34		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література, інформаційні ресурси в Інтернеті

10.1. Навчально-методична література

Основна:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Підручник: [у 2 кн.] / [С. М. Панчишин, П. І. Островерх, В. Б. Буняк та ін.] / За ред. Панчишина С. М., Островерха П. І. К.: Знання, 2019. Кн. 2: Мікроекономіка. 437 с.
2. Будаговська С., Кілієвич О., Луніна І. та ін. Мікроекономіка і макроекономіка. Підручник. К.: Основи, 2019.- 517 с.
3. Ватаманюк О. Мікроекономіка. Навчальний посібник. К.: Кондор, 2020.192 с.
4. Веріан Г.Р. Мікроекономіка: проміжний рівень. Сучасний підхід: Підручник / Пер. з англ. С. Сухая. К.: Лібра, 2019. 632 с.
5. Економічна теорія: навч. посіб. / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. І. Фролов, О. Ю. Александрова. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 163 с.
6. Економічна теорія: підручник / В. Д. Лагутін, Ю. М. Уманців, Т. А. Щербакова та ін.; за заг. ред. В. Д. Лагутіна. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.
7. Економічна теорія: політична економія: Підручник / За ред. С.І. Юрія. Ч.2. Теоретичні основи підприємницької діяльності: мікроекономічний аналіз. К.: Кондор, 2018. 613 с.
8. Карагодова О.О., Черваньов Д.М. Мікроекономіка: Навч. посібник. К., 2017.- 204 с.
9. Косік А.Ф., Гронтковська Г.Е. Мікроекономіка. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 415 с.
10. Кулішов В.В. Мікро-, макроекономіка. Підручник. – К.:Магнолія,2016.484 с.
11. Кулішов В.В. Мікроекономіка : основи теорії і практикум : навч. посіб. - Львів : Магнолія 2006, 2018. - 331 с.
12. Курс мікроекономіки : Навчальний посібник для студентів спеціальностей «Економіка», «Облік і оподаткування», «Менеджмент», «Маркетинг», «Підприємство, торгівля та біржова діяльність» / За ред. С.І. Архієреєва. – Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2019. – 156 с.
- 13.Мартин О.М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с.
- 14.Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2022. – 305 с.,
- 15.Мікроекономіка : навч. посіб. - Харків : УкрДУЗТ, 2022. - 305 с
16. Мікроекономіка: навчальний посібник. Укл: С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 176 с.
- 17.Мікроекономіка: Підручник / [В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, А. І. Ігнатюк та ін.] / За ред. Базилевича В. Д. К.: Знання, 2017. 677 с. (Класичний університетський підручник).
- 18.Мікроекономіка. Навчальний посібник / За ред. В.В. Козюка, Р.М. Березюка, О.П. Шиманської. Тернопіль, 2017. 495 с.

19. Мікроекономіка : навч.-метод. посіб. : рекомендовано МОН України / О.В. Калініченко, Л.М. Березіна. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 472 с.
20. Павленко І. М. Мікроекономіка: Навч. посібник. К, 2019. 286 с.
21. Піндайк Р. С. Мікроекономіка / Р. С. Піндайк, Д. Л. Рубінфелд.; пер. з англ. А. Олійник і Р. Скільський. К.: Основи, 2018. 646 с.
22. Пода А.К., Вашків О.П., Куц Л.Л. Мікроекономіка: Навч. посібник. - К: ІСДО, 2020. 156 с.

Допоміжна:

1. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник у двох частинах / [С.М. Будаговська, О.І. Кілієвич, Т.М. Пахомова та ін.] ; заг. Ред. С. Будаговської. – [Вид. 3-тє.] – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2003.
2. Мікроекономіка: [Підручник] / [За ред. В.Д. Базилевича]. – К.: Знання, 2007. – 677с. – (Класичний університетський підручник).
3. Мікроекономіка [підручник]: / В. Д. Базилевич [и др.] ; ред. В. Д. Базилевич ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. - К. : Знання, 2007. - 677 с.
4. Васенко В.К. Мікроекономіка [навч. посіб. для студентів юридичних спеціальностей]: /В.К. Васенко. – Суми: Видавництво «Ярославна», 2014. – 296с.
5. Мікроекономіка: практикум [навч. посіб.] : / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, А. І. Ігнатюк, С. В. Слухай ; за ред. д-ра екон. наук, проф., чл.-кор. НАН України В. Д. Базилевич. - К. : Знання, 2010. - 491 с.
6. Базилінська, Олена Яківна. Мікроекономіка [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] : / О. Я. Базилінська, О. В. Мініна ; Чернігівський держ. технологічний ун-т. - Чернігів : ЧДТУ, 2004. - 187 с.
7. Базилінська, Олена Яківна. Мікроекономіка: теорія та практика [О. Я. Базилінська] / Національний ун-т "Києво-Могилянська академія". - К. : Києво-Могилянська академія, 2007. - 272 с.
8. Власенко, Юрій Григорович. Мікроекономіка [практикум-тренінг для студ. екон. спец.]: / Ю. Г. Власенко, М. П. Талавиря ; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. - Ніжин : ПП Лисенко М.М., 2009
9. Стасюк, Ірина Василівна. Мікроекономіка [навч. посібник для студ. екон. спец.] : / І. В. Стасюк. - Л. : Афіша, 2004. - 230 с.
10. Островерх, Петро І.. Мікроекономіка + тести і задачі [навч. посіб.] : / П. І. Островерх ; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. - Л. : ВЦ ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. - 400 с.
11. Колесніченко, Ірина Михайлівна. Мікроекономіка [практикум] : / І. М. Колесніченко, В. М. Філатов ; Харківський національний економічний ун-т. - Х. : ВД "ІНЖЕК", 2007. - 232 с.
12. Стеблій, Галина Ярославівна. Мікроекономіка [навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів] : / Г. Я. Стеблій ; Національний банк України, Львівський банківський ін-т. - К. : Інкос : Центр навч. літ-ри, 2007. - 221 с.
13. Веріан, Гел Р.. Мікроекономіка: проміжний рівень. Сучасний підхід

- [підручник] : / Г. Р. Веріан ; пер. з англ. С. Слухай. - 6-те вид. - К. : Видавництво "Лібра", 2006. - 632 с.
14. Міхов, Леонід Іванович. Мікроекономіка [навч. посібник] : / Л. І. Міхов, Л. Л. Кірова. - Донецьк : Юго-Восток, Лтд, 2006. - 310 с.
  15. Кирилюк, Є. М.. Мікроекономіка [навчально-метод. посібник для вивчення дисципліни] : / Є. М. Кирилюк. - Черкаси : Видавничий від. ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2008.
  16. Нарижна, Людмила Дмитрівна. Мікроекономіка: теорія виробництва [навч. посіб. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл.] : / Л. Д. Нарижна, Л. М. Пономарьова, В. Б. Мішура ; Донбас. держ. машинобуд. акад. - Краматорськ : ДДМА, 2010. - 140 с.
  17. Полтавченко, Н. Д. Мікроекономіка в питаннях та відповідях. Теорія і практикум [навч. посіб.] : / Н. Д. Полтавченко. - О. : Фенікс, 2010. - 308 с.
  18. Задоя А. Мікроекономіка: навч.посібник / К.: "Знання", КОО, 2001. – 211с
  19. Бандурка А.М., Радченко В.В., Акимов В.В. Основы современного бизнеса: Учебное пособие. – Х.: Изд-во Ун-та внутр. дел, 2001. – 127с.
  20. Бутук Т.Т. Мікроекономіка: Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2002.
  21. Ватаманюк З.І. та ін. Економічна теорія: макро і мікроекономіка. Навч.посіб./За ред. З. Ватаманюка та С. Панчишина. К.: Вид.Дім Альтернативи, 2001.
  22. Гальперин В.М., Игнатъев С.М., Моргунов В.И. Микроэкономика. – СПб.: Эконом. школа, 2002. – 511с.
  23. Гамільтон Д. Методичний посібник до мікроекономіки Р.Піндайка та Д.Рубінфельда. – К.: Основи, 1996
  24. Долан Є.Дж., Линдсей Д.Е. Микроэкономика. – СПб: СПб –оркестр: Литера плюс, 1994.
  25. Економічна енциклопедія: У трьох томах / Редкол.: ...С.В. Мочерний (відп.ред.) та ін. – К.: Видавничий центр «Академія». Т.1, 2000 – 864с.; Т. 2, 2001. – 848с.; Т.3, 2002. – 952с.
  26. Кулішов В.В. Основы економічної теорії: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Львів: «Магнолія плюс»; видавець СПД ФО «В.М. Піча», 2005. – 516с.
  27. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Пер. с англ. 2-го изд. В 2т. – М.: Республика, 1992. – Т.1. 399с., Т.2. – 400с.
  28. Маршалл А. Принципы экономической науки.Т.1,2,3. пер. с Англ. – М.: «Прогресс», 1993.
  29. Носова О.В. Иностранные инвестиции в транзитивной экономике Украины: Монография / Носова О.В. – Х.: Основа, 2001. – 232с.
  30. Основы микроэкономики: Учеб. пособие для вузов / Под ред. проф. И.П. Николаевой.- М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 224с.
  31. Основы економічної теорії: Підручник / За ред. А.А.Чухна. – К.: Вища шк., 2001.
  32. Основы економічної теорії: Навчальний посібник/Під загальною редакцією заслуж. працівника народної освіти України, д.е.н., професора Л.Ю. Мельника. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 528с.

33. Перехідна економіка: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. докт. екон.наук, акад. В.М. Гейця. – К.: Вища школа, 2003.
34. Піндайк Р., Рубінфельд Д. Мікроекономіка. – К.: Основи, 1996.
35. Самюелсон П., Нордгауз В. Мікроекономіка. К.: Основи, 1998.
36. Стиглер Дж.Дж. Совершенная конкуренция: исторический ракурс. Теорія олігополії. // Вехи экономической мысли. Теория фирмы / Под ред. В.М. Гальперина. – СПб: Экономическая школа, 2000.
37. Ястремський О., Гриценко О. Основи мікроекономіки – К.: Знання, 1998
38. Хайман Д.Н. Современная микроэкономика: анализ и применение: В 2т. – М.: Финансы и статистика, 1992.
39. Чухно А.Актуальні проблеми розвитку економічної теорії на сучасному етапі / А. Чухно // Економіка України. — 2009. — N 4. — С. 14-28.
40. Чухно А. Актуальні проблеми розвитку економічної теорії на сучасному етапі (закінч.) / А. Чухно // Економіка України. — 2009. — N 5. — С. 15-35
41. Мортіков В.Альтернативні витрати: теорія і проблеми її застосування / В. Мортіков // Економіка України. — 2010. — N 1. — С. 29-36
42. Мортіков В.Ігри у процесі укладання і виконання угод купівлі-продажу / В. Мортіков // Економіка України. — 2008. — N 5. — С. 77-84.
43. Вдовиченко А.Визначення детермінантів заощаджень та споживання населення України на основі емпіричного дослідження / А. Вдовиченко // Економіка України. — 2009. — N 9. — С. 40-52.
44. Лагутин В.Вред от монополии и польза от конкуренции: так ли все просто? / В. Лагутин // Экономика Украины. — 2007. — N 4. — С. 55-61.
45. Бабицький А.Економіка виробництва: теоретичні і практичні аспекти / А. Бабицький // Економіка України. — 2007. — N 9. — С. 63-71.
46. Гриценко А. Економічна теорія в сучасному світі / А. Гриценко // Економіка України. — 2008. — N 10. — С. 40-54.
47. Архангельский Ю.Есть ли вред от монополии? / Ю. Архангельский // Экономика Украины. — 2006. — N 11. — С. 62-69.
48. Костусев А.Защита экономической конкуренции в Украине: состояние и проблемы / А. Костусев // Экономика Украины. — 2003. — N 7. — С. 4-11.
49. Коринев В.Исследование мотиваций потребителей путем тестирования цен / В. Коринев // Экономика Украины. — 2002. — N 1. — С. 30-35.
50. Шаболтас Е. К вопросу оценки эластичности спроса в маркетинге / Е. Шаболтас, Н. Корсун // Экономика Украины. — 2005. — N 3. — С. 84-87.
51. Петренко О. Про ціноутворення в умовах монопольного ринку / О. Петренко, О. Петренко // Економіка України. — 2010. — N 3. — С. 36-42.
52. Мاستило А.Я. Економічна сутність категорії «Інтелектуальна власність». Актуальні проблеми економіки. 2019. № 2(212). – С. 4-13.
53. Рябик Г.Є., Яворська О.Б. Стратегія управління конкурентоздатністю підприємства. Інвестицій: практика та досвід. 2019. № 24. Режим доступу: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6948&i=9>
54. Шматько Н.М. Структура та складові механізму організаційного розвитку підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2019. № 1(211). С. 64-72.

55. Задоя А.О. Мікроекономіка. Курс лекцій та вправи. Навч. посібник. К.: Знання, 2018.
56. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн./ С.М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В.Грабинська та ін.; за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. 3-тє вид., виправл. та доп. Л.: Апріорі, 2017. Кн.1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. 567 с.

10.2. Інтернет-ресурси:

- 1.Офіційний сайт бази українського законодавства в Інтернет: веб-сайт. URL:www.lawukraine.com.
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України: веб-сайт. URL:www.ukrstat.gov.ua.
3. Офіційний сайт інституту глобальних стратегій: веб-сайт. URL: www.igls.com.ua.
4. Офіційний сайт інституту економічних досліджень і політичних консультацій: веб-сайт. URL: www.ier.kiev.ua.
5. Офіційний сайт інституту світової економіки і міжнародних відносин : вебсайт. URL:www.iweir.org.ua.
6. Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php>
7. Офіційний сайт національного інституту стратегічних досліджень: веб-сайт. URL:www.niss.gov.ua.
8. Офіційний сайт національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського: вебсайт. URL:www.nbuv.gov.ua.